D E V R O U W V A N N O A C H

Serie Nu ben ik alleen

Een jaar hebben we met elkaar doorgebracht, hier in het benedenruim. Een jaar en een week om precies te zijn. Gek eigenlijk dat ik niet eerder tegen jullie heb gesproken. Ten minste: niet zo… niet over mezelf. Dat ik nooit tegen mezelf heb gesproken. Via jullie.

Weten jullie nog? Toen jullie binnenkwamen, twee aan twee. Hoe we elkaar aankeken, ons schichtig afvroegen of we voedsel waren in de ogen van de ander. Maar daar had Noach natuurlijk aan gedacht; hier beneden wonen de planteneters, insecten en vreedzame geleedpotigen. Meer dan een paar jeukende bulten en af en toe een duw of trap hoeven we niet te vrezen van elkaar. En kijk jullie nu, de meesten al 4e, 5e generatie, sommigen al de 300e! De meesten van jullie weten niet beter dan dat dit de wereld is.

Gelukkigen. Zou er nog iemand zijn in ons midden die zoals ik nog droomt van de oude wereld? Die zich herinnert hoe wijn smaakt?
Met je voeten lopen door het natte gras
de hele nacht door dansen en de slappe lach krijgen
Ik kan er niet meer aan denken zonder beelden van de ramp die ze overspoelen. Het was niet dat we het niet zagen aankomen. Niet dat we niet wisten dan het fout zou gaan…

Het begon met de regen… niet gewoon een heftige regenbui zoals je ze kent, maar alsof er een oceaan uit de hemel valt, zonder einde. Met een klap werden we opgetild, neergesmeten en weer meegesleurd. Binnen en buiten oorverdovend gegil, gekraak, door alle gaten en kieren stroomde water en staken handen, poten, koppen en wanhopige klauwen naar binnen. In het geschreeuw dacht ik soms mijn moeder te horen, mijn broer, mijn zus, mijn vader… langzaam verstomden de stemmen en hoorden we alleen het gebonk en geschreeuw van onszelf en het alles overstemmende kabaal van de regen. We wisten niet meer wat boven of onder was. Leegden onze maaginhoud over elkaar, trokken aan elkaars haren en benen… dagen duurde het, misschien wel weken. Soms sliepen we even, geen idee hoe lang, op iemands buik of kop. Sommigen begaven het. Enkelen waren vaardig en sprongen op de hoofden van de anderen. Onze voeten werden week, ons vel liet los.
Toen niemand meer geloofde dat het ooit nog op zou houden was het op een ochtend voorbij. Het water was tot stilstand gekomen. We dobberden. Toen begon de eindeloosheid.

Hier beneden is het altijd donker. Ik zweefde tussen hemel en hel, hemellichamen en zonnestelsels voorbij. Ik verloor de notie van tijd. In mijn dromen liep ik door gangen met glimmend marmer, in het kantoor van mijn vader, in het bos, in de armen van mijn moeder, de draaimolen, haar zingen.
Wekenlang woonde ik in de herinnering van de dag dat ik Noach ontmoette. Het was bloedheet, ik wilde net een duik nemen toen hij daar stond. De nieuwe tuinjongen van mijn vader. Was slungelig, maar gespierd, eenvoudig en arm. En hij was anders. Hij was alles wat ik geleerd had te zien als ‘loser’. Hij kon uren in gebed zijn, of in zijn moestuintje. Ik vond het vreemd, exotisch en fascinerend.
We vluchtten en woonden overal en nergens, zonder bad, zonder bed. We waren dolgelukkig. Weken overleefde ik deze onderwereld door in mijn hoofd daar te zijn… de eerste stapjes van Sem, de kleine handjes om mijn duim geklemd. Cham die niets liever deed dan joelend op Noachs rug rondgereden worden. En de kleine Jafet, die altijd schatten vond in het bos en op straat… Ik zag de waanzin van ‘het gewone leven’ om ons heen. Mijn oude leven.

Ik droomde over de donkere denkrimpels op Noach’s voorhoofd. Hoe hij steeds radicaler werd. Aan het begin bewonderde ik zijn fanatisme, maar hij isoleerde zich steeds verder van zijn vrienden, van ons, van mij. Toen begon hij over het einde. En de ark om de onschuldigen redden. Jullie. Ik kon m’n oren niet geloven.
We dreven uit elkaar. Terwijl hij als een bezetenen aan het timmeren was, zocht ik mijn oude leven op. Feestend probeerde ik te vergeten hoe ik hem aan het verliezen was.

Op een avond liet hij me roepen. Ik wilde niet, maar ging toch.
Twee lichamen in het eindeloze heelal.
Ik keek hem vragend aan. Snapte niet waarom hij me een plek gaf op zijn ark, waar had ik dat aan verdiend? Ik had al gebaard. Mijn taak zat erop. Ik ben niet vruchtbaar en niet onschuldig zoals jullie.

'Laat me hier blijven', bad ik. 'Laat me schoon en naamloos sterven, laat me voer zijn voor de nieuwe wereld.'
Jullie ogen hielden me in leven. Ik droeg hooi, mestte de stal uit, bracht voedsel, ruimde dode dieren op en ging bij de kleintjes kijken. Ik stonk, maar het kon me niet schelen. In eenzaamheid verbannen, tussen jullie in.

Na de eindeloosheid kwam de ark dan toch schuivend op zijn buik tot stilstand in de modder. Sem stuurde de duif uit en die kwam terug met een takje. Nieuw land. Noach wilde niet kijken. Ik hoorde hem jammeren op het bovendek: 'We zijn geen haar beter… Wie was ik om te denken dat wij het beter zouden gaan doen. Ik heb een grote fout gemaakt…'
De anderen gingen naar Noach, bang om hem te lang alleen te laten. Mij wilde hij vast niet zien. Ik klom het dek op.
Het was alsof het landschap buiten zich schaamde voor de razernij die het getoond had. De woestenij van modder, ruïnes en resten van dode mensen en dieren leek blozend vrede te willen sluiten. Een regenboog rees op uit de bruine drab en kleurde de hemel boven me.

Een regenboog is precies dáár waar licht door water gebroken wordt. Het licht breekt bij het binnengaan van de bolvormige druppel, weerkaatst aan de achterkant van de druppel, en treedt na nog een breking aan de voorzijde uit. De kleuren verborgen in het witte licht, breken onder verschillende hoeken, wat een spectrum oplevert. De waterdruppel werkt dus tegelijk als een spiegel en een prisma.

Ik moest denken aan jullie ogen. Bolvormige spiegels waarin ik mezelf herken en die tegelijk werelden tussen ons uiteen werpen. Als ik erin kijk dan zie ik dat ik nog geen fractie kan begrijpen van hoe het is om jou te zijn en andersom.
Hier in de ark hebben we ieder ons eigen breekpunt leren kennen.

En toen stond Noach ineens voor me, hier beneden. Hij zei niets. Hij was net zo smerig als ik. En hij huilde.
Als een schichtig dier deinsde hij terug toen ik hem wilde aanraken, ik fluisterde en aaide heel langzaam, heel voorzichtig, zijn wang.
Hij liet het toe, minuten, uren keken we in elkaars ogen. Spiegels en prisma's tegelijk, ik ben jij, jij ben ik. En tegelijk; universa tussen ons, zwevende lichamen in de oneindige ruimte. Onze lichamen vonden elkaar hier midden tussen jullie ogen. Het was alsof niet ik of hij, of wij bewogen, maar wij werden bewogen in iets groters.
Kleurschakeringen, zonnestelsels, alle smaken van het heelal, mieren, wolken, microbacteriën, leegtes, neushoorns… alles vloeide samen.
Opeens begreep ik het. Ik ben niet schuldig, hij is niet onschuldig.

Toen we klaar waren begon hij weer te huilen. Nu nog harder, ik probeerde hem te troosten, maar hij liet het niet toe en sjokte naar boven. Kon ik hem maar laten zien wat ik zie.

'No? Noach! Kom, laten we een wijngaard planten, dan laten we ze denken dat het jouw idee was.'

Tekst en spel: Eva Martens

We lazen Genesis 8: 15-19 en Genesis 9: 8-10, 13-16
Eva Martens is bereikbaar via 'Evalmmartens@gmail.com'